

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ТУРИЗМА

	Уступилац: Културни центар "Братство 1869"
	Извођач: "Региоплан" ЕООД
	Верзија 1.0/03.09.2020 г.

Овај пројекат суфинансира Европска унија кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија.

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Културни центар "Братство 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	УВОД	3
II.	ЦИЉ АКЦИОНОГ ПЛАНА	5
III.	МЕТОДОЛОГИЈА ЗА РАЗВОЈ АКЦИОНОГ ПЛАНА	6
IV.	АНАЛИЗА ЗА РЕЗУЛТАТА ТУРИСТИЧКИХ УСЛУГА И ПРОИЗВОДА.....	7
	1. SWOT и STEP анализа туристичких услуга и производа у прекограничном региону Бугарска-Србија	7
	2. Идентификована подручја која се односе на развој туризма са потребним извештајем за побољшање	12
V.	СИНТЕЗА АКЦИОНОГ ПЛАНА.....	16
	1. Главни изазови и идентификована решења	16
	2. Област 1 - Људски ресурси.....	17
	3. Област деловања 2 - Маркетинг и оглашавање	17
	4. Област деловања 3 - Предузетничке иницијативе	18
VI.	АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ТУРИЗМА	19

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

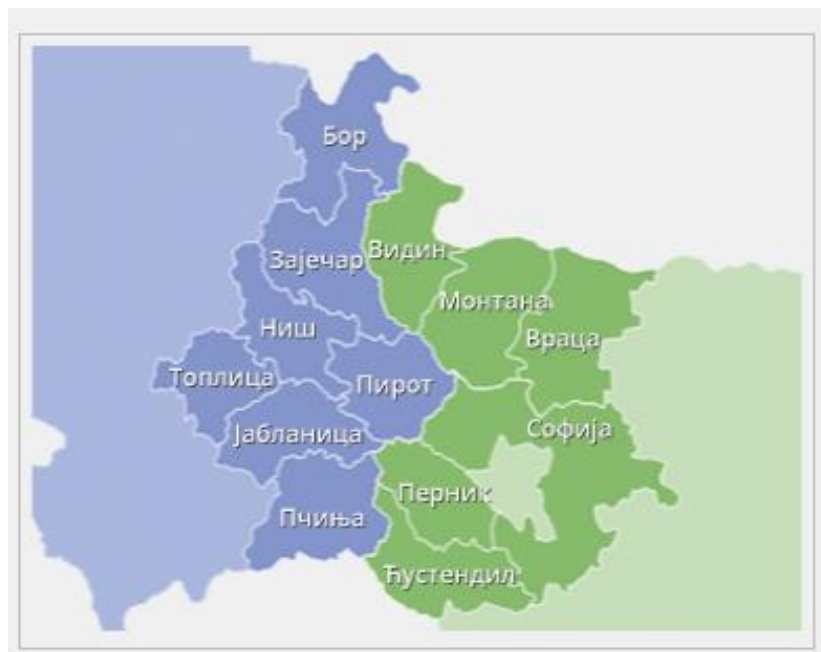

I. УВОД

Овај Акциони план је припремљен у оквиру пројекат "Јачање туристичког предузетништва и подстицај услуга - STEPS" (Strengthening Tourist Entrepreneurship and Promotion of Services - STEPS) Приоритетне оси 1 „Туризам“, Специфични циљ 1.3. - "Људи за људе и умрежавање". Пројекат се реализује уз финансијску подршку Интеррег-ИПП програма прекограничне сарадње Бугарска - Србија, који финансира Европска унија, путем Инструмента за претприступну помоћ (ИПА), а суфинансирају Република Бугарска и Република Србија.

Територијални обим Програма прекограничне сарадње Интеррег-ИПА Бугарска-Србија обухвата шест административних округа ((NUTS 3) из Републике Бугарске - Видин, Монтана, Враца, Перник, Ћустендил и Софија и седам округа ((NUTS 3) из Републике Србије - Борски, Зајчарски, Нишки, Пиротски, Топлички, Јабланички и Пчињски.

Фигура 1 Обим територије која испуњава услове за подршку у оквиру програма Интеррег - ИПА за прекограничну сарадњу Бугарска - Србија

Източник: <http://www.ipacbc-bgrs.eu/bg/regions-map>

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем CCI No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ћустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

▪ Опште информације о пројекту:

→ ОПШТИ ЦИЉ ПРОЈЕКТА STEPS:
○ Побољшање квалитета туристичких производа и услуга у прекограничном региону и развој нових подизањем квалификације и подстицањем предузетништва међу младима
→ ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДБЕ ПРОЈЕКТА:
○ Проучавање потреба и изазова у туристичком сектору у смислу људских ресурса, квалитета услуга и предузетничких иницијатива
○ Обука младих предузетника у туризму
○ о Онлине STEPS платформа за активне иницијативе и консултације за почетнике у туристичком сектору
○ Формализација 1 мреже предузетника у туризму

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

II. ЦИЉ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Циљ Акционог плана је идентификовање конкретних мера за подршку предузетништву у туристичком сектору у прекограничном региону на основу подизања квалификација и вештина, унапређења предузетничког размишљања, унапређења образовног, пословног и правног окружења, рада кључних страна у овом процесу, као и увођење мерљивих показатеља, чију примену треба надгледати и оцењивати. Акциони план је уједно и највећи допринос постизању циљева и резултата пројекта СТЕПС.

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ћустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

III. МЕТОДОЛОГИЈА ЗА РАЗВОЈ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Акциони план припремљен је на основу анализе резултата Студије „Могућности и изазови за пружање квалитетних туристичких услуга и производа у прекограничном региону Бугарска-Србија“, која је Активност 1 у оквиру пројекта СТЕПС. Циљ студије био је прегледати, анализирати и закључити о нивоу услуга и производа у истраживаном подручју у односу на туристички сектор, као и понудити побољшања усмерена на квалификације особља у туристичком сектору, маркетинг и оглашавање, предузетничке иницијативе.

Прелиминарни нацрт плана представљен је 3 заједничке фокус групе, одржаним у Видину 24.08.2020, Ђустендилу 26.08.2020 и под ЗОМ-ом за Пирот 28.08.2020, уз учешће заинтересоване стране, кључне и надлежне стране у процесу као што су представници локалних власти, невладине организације које се баве туризмом, хотелијери, угоститељи и друге организације које пружају туристичке услуге. Закључци и коментари проистекли из фокус група одражавају се у тренутној коначној верзији Акционог плана.

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

IV. АНАЛИЗА ЗА РЕЗУЛТАТА ТУРИСТИЧКИХ УСЛУГА И ПРОИЗВОДА

1. SWOT и STEP анализа туристичких услуга и производа у прекограничном региону Бугарска-Србија

ПРЕДНОСОТИ	СЛАБОСТИ
<p>- <u>Подаци усредсређени на туристички сектор</u></p> <p>- Раст вредности показатеља који карактеришу активност Туристичког сектора у 3 од 6 округа бугарске територије ТГС региона.</p>	<p>- <u>Подаци усредсређени на туристички сектор</u></p> <p>- Јасно су истакнуте две групе округа у бугарском делу ТГС региона:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Прво, са водећом улогом у развоју туризма; ○ Друго, са безначајним учешћем у структури индикатора који карактеришу активност смештајних места.
<p>- Раст вредности показатеља који карактеришу развој туризма како у јужној тако и у источној Србији.</p>	<p>- Недостатак статистичких информација о развоју туризма по окрузима прекограничне регије.</p>
<p>- <u>Потенцијал за развој различитих врста туризма - налазишта и знаменитости</u></p> <p>- Одличне могућности за развој различитих традиционалних и алтернативних врста туризма у целом прекограничном региону;</p> <p>- Потенцијал природних ресурса, који фаворизује развој природног (когнитивног) туризма;</p> <p>- Богато културно-историјско наслеђе, стварајући одличне могућности за развој културно-историјског и културно-догадјајног туризма;</p>	<p>- <u>Потенцијал за развој различитих врста туризма - налазишта и знаменитости</u></p> <p>- Неискоришћени потенцијал за развој туризма у циљном подручју пројекта;</p> <p>- Претежна сезоналност туристичког сектора;</p> <p>- Специјализација појединих територија у развоју углавном једне врсте туризма, за коју имају највећи потенцијал - недостатак довољне</p>

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Културни центар "Братство 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

ПРЕДНОСОТИ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Доступност ресурса за развој планинских (зимских и летњих), руралних, балнеолошких, пешачких итд. врсте туризма.	<ul style="list-style-type: none"> - диверзификације туристичке понуде.
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Инфраструктура у погледу развоја туризма, туристичких услуга, производа и услуга</u>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Инфраструктура у погледу развоја туризма, туристичких услуга, производа и услуга</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Реализовани бројни пројекти за побољшање квалитета туристичких услуга и производа:<ul style="list-style-type: none"> ○ Реконструкција и обнова важних туристичких локалитета и знаменитости; ○ побољшани квантитативни и квалитативни параметри инфраструктуре у односу на туристичку услугу;; ○ развијени туристички производи / понуде, који нуде могућности за вежбање више врста туризма у више од једне општине / округа / региона циљане територије (укључујући прекогранични ниво); ○ спровела обуке из области туризма у циљу повећања квалификације радне снаге и побољшања нивоа туристичких услуга.	<ul style="list-style-type: none"> - Утицај низа фактора који имају задржавање / негативан утицај на развој туризма и могућности за оптимално коришћење туристичког потенцијала:<ul style="list-style-type: none"> ○ присуство локација од туристичког значаја, која тренутно нису доступна за туристичке посете; ○ доступност територија са туристичким потенцијалом, који немају потребну инфраструктуру која задовољава потребе и потребе туриста (смештај, приступ локацијама, анимације); ○ недовољна квалификација радне снаге у неким областима у којима је туризам мање развијен, али постоји потенцијал за развој.

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем CCI No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<p>- <u>Подаци фокусирани на сектор туризма</u></p> <p>- Стварање услова за минимизирање утицаја штетних последица накупљених разлика у развоју туризма у појединим општинама / окрузима / регионима у циљном подручју.</p>	<p>- <u>Подаци усредсређени на туристички сектор</u></p> <p>- Продубљивање разлика у степену развоја туристичког сектора између различитих округа у Републици Бугарској, као и између бугарске и српске територије прекограничне сарадње;</p> <p>- Погоршање вриједности главних економских показатеља који карактеризирају развој туризма.</p>
<p>- <u>Потенцијал за развој различитих врста туризма - налазишта и знаменитости</u></p> <p>- Подизање свести и знања туриста о могућностима за вежбање различитих врста туризма;</p> <p>- Спровођење приоритетних активности на прекограничном нивоу ради повећања укупне атрактивности прекограничног региона Бугарска-Србија</p>	<p>- <u>Потенцијал за развој различитих врста туризма - налазишта и знаменитости</u></p> <p>- Непотпуно искориштавање могућности за убрзани економски развој који произилази из потенцијала за развој различитих традиционалних и алтернативних врста туризма.</p>
<p>- <u>Инфраструктура у погледу развоја туризма, туристичких услуга, производа и услуга</u></p> <p>- Побољшање квалитета туристичких услуга и задовољство туриста од њиховог боравка кроз улагања у област туристичке инфраструктуре, вештине радне снаге, предузетничке иницијативе међу разним заинтересованим групама и друга кључна подручја за развој туризма.</p>	<p>- <u>Инфраструктура у погледу развоја туризма, туристичких услуга, производа и услуга</u></p> <p>- Недовољна координација између различитих група актера у спровођењу опште прихваћеног приоритета за оптимално коришћење туристичког потенцијала територије.</p>

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем CCI No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Диверзификација туристичке понуде и повећање опште атрактивности територије.	

СТЕП АНАЛИЗ	
ПОЛИТИЧКИ ФАКТОРИ	ЕКОНОМСКИ ФАКТОРИ
- Заједничке прекограничне иницијативе између Бугарске и Србије у кључним областима развоја;	- Ниска стопа привредног раста туристичких активности;
- Намјерна политика на различитим територијалним нивоима (локалним - општинама, националним) у области туризма;	- Стабилан ниво запослености у области пружања туристичких услуга и производа
- Прописи у обе земље који се односе на: <ul style="list-style-type: none"> ○ културно наслеђе; ○ заштита животне средине; ○ биодиверзитет; ○ заштићена подручја; ○ заштита од игре; ○ рибарству и аквакултури; ○ вода.	- Релативно низак ниво развоја предузетништва и пословног окружења;
- Приступ информацијама - разна средства информисања туриста о расположивим ресурсима, основним и додатним туристичким услугама путем локалних, регионалних, националних медија.	- Релативно мали износ расположивог дохотка мештана и гостију на територији.

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Културни центар "Братство 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

СТЕП АНАЛИЗ

<u>СОЦИО-КУЛТУРНИ ФАКТОРИ</u>	<u>ТЕХНОЛОШКИ ФАКТОРИ</u>
- Став посетилаца према туристичким ресурсима;	- Низак ниво иновација и технолошког развоја (у контексту њихове применљивости у развоју и понуди туристичких производа и услуга);
- Став људских ресурса према положају који обављају и извршавању њихових радних задатака;	- Безначајни трошкови за спровођење истраживања и истраживања у области разматраних питања;
- Услови за квалитет понуђених туристичких производа и услуга - задовољство туриста услугом;	- Постоји употреба Интернета и развој мобилних апликација - применљивост у понуди и потражњи туристичких производа и услуга.
- Култура уштеде становништва - став мештана / гостију због чега трошити уштеђени новац;	
- Животни стил и навике потрошача;	
- Однос према природним и еколошки чистим производима;	
- Демографски параметри	

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Културни центар "Братство 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

2. Идентификована подручја која се односе на развој туризма са потребним извештајем за побољшање

Идентификована подручја са пријављеном потребом за побољшањем у области туризма су:

▪ **Људски ресурси**

Акцент: Побољшање вештина радне снаге у туристичком сектору.

Радну снагу треба посматрати као кључни фактор у процесу искоришћавања потенцијала за развој туризма у датом подручју. Квалитет туристичке услуге директно утиче на имиџ одговарајуће територије као туристичке дестинације.

Као резултат анализе туристичких услуга и производа у прекограничном региону Бугарска-Србија, можемо закључити да су људски ресурси један од главних фактора који имају задржавајући утицај на развој туризма у неким мање популарним областима у којима је сектор више слабо развијен.

Квалификација особља (директно везана за однос према туристима, уз могућност пружања туристичких услуга, атракција, анимација итд.) је од кључног значаја за степен задовољства боравка туриста.

С обзиром на правац, постоји потреба за предузимањем циљаних активности на побољшању вештина услужног особља и побољшању вештина управљања руководећег особља у циљном подручју. Ова препорука треба да се спроводи на територијалној основи, узимајући у обзир ниво развоја туристичког сектора:

- Унапређење вештина рада на територијама које заузимају водећу позицију у развоју туризма;
- Побољшање (развој) вештина људских ресурса у областима које имају потенцијал за развој туризма и које се у време анализе могу оценити као недовољно искоришћене.

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем CCI No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

▪ Маркетинг и рекламирање

Акцент: Подизање свести и знања туриста о могућностима за бављење различитим врстама туризма, понуђеним услугама, атракцијама и анимацијама за туристе.

Доступност туристичких ресурса (локалитета и знаменитости) који доприносе развоју одређене врсте туризма сама по себи не гарантује туристичко интересовање и туристичке посете на територији. Са ове тачке гледишта, активности маркетинга и оглашавања у области туризма заузимају кључно место у настојању да се створе услови за оптимално искориштавање туристичког потенцијала циљног подручја. Предложене активности за промоцију туристичке понуде у прекограничном региону Бугарска-Србија имају за циљ пружање потпуних, ажурних и благовремених важних туристичких информација о:

- Развијени туристички производи (понуде и пакети) за вежбање једне или више врста туризма на територији једне или више општина / округа / региона (укључујући прекогранични ниво)

Овај правац је директно повезан са диверзификацију туристичке понуде; о могућностима за практиковање дате врсте туризма за територију у комбинацији са не тако популарним врстама туризма; комбинујући посету водећој туристичкој дестинацији са посетом територије коју карактерише не тако добро развијен туризам, али на којој постоји потенцијал за развој.

- Понуђене туристичке услуге, анимације и атракције

Доступност таквих информација је од посебног значаја за задовољство туриста због њиховог боравка и за укупну атрактивност територије. Препорука се састоји у потреби да се пруже информације о доступним основним и пратећим услугама везаним за туризам, нпр.:

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем CCI No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

- додатне услуге које нуде смештај и исхрану и места за забаву;
- могућности додатних екскурзија у посећеном подручју;
- информације о нематеријалној културној баштини на територији - локална храна и пића, занат, локална продукција, културни догађаји итд.;
- могућности за ангажовање водича / водича;
- могућности изнајмљивања возила;
- информације о било којој другој типичној за територијалну услугу, која је везана за туристичку услугу.

- Начини кретања у правцу главних туристичких места и знаменитости

Тематски фокус је стављен на пружање информација о превозном приступу на дотичној територији са нагласком на могућности превоза јавним превозом, бициклизам (бицикличке стазе и бицикличке стазе), пешачење у правцу неких локација / оријентира.

▪ Предузетничке иницијативе

Акцент: Развој неопходних кључних пословних вештина међу различитим групама заинтересованих страна у туризму и стварање могућности за самозапошљавање (углавном за младе).

Недовољно развијене предузетничке вештине један су од фактора који имају суздржавајући утицај на развој туризма и коришћење туристичког потенцијала на територији.

Потреба за јачањем предузетништва у туристичком сектору и развијањем предузетничких вештина код младих треба да буде повезана са конкретним иницијативама за подстицање предузетништва.

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Културни центар "Братство 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Тематски фокус студије омогућава нам да идентификујемо студенте и незапослене старије од 18 година, као и представнике предузећа и разних организација у области прекограничних иницијатива у туризму као кључне циљне групе у овој области.

Тренутно стање предузетништва, изражено превасходно у његовим незадовољавајућим параметрима, омогућава нам да укажемо на потребу пружања активних образовних иницијатива са фокусом на младе људе у области предузетништва као кључних у процесу подстицања самозапошљавања младих у туристичком сектору.

<http://www.ipabc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

V. СИНТЕЗА АКЦИОНОГ ПЛАНА

1. Главни изазови и идентификована решења

Ове године државе чланице ЕУ, као и земље кандидати за чланство у Унији, доживљавају ефекте најгоре економске кризе - број незапослених достиже рекордни ниво, а мала и средња предузећа (МСП) у већини земаља још увек не успевају да врате своје позиције пре кризе, пад БДП-а уопште и по становнику је двоцифрен. С тим у вези, сектор туризма је идентификован као један од важних покретача одржавања довољног броја радних места, алтернативног запошљавања и ублажавања ефеката структурних промена у запошљавању. Поред тога, предузетничко образовање је алат за економски раст и отварање нових радних места - оно ствара нова предузећа и радна места, развија нова тржишта и развија нове вештине и способности.

Овај акциони план идентификује конкретне кораке за заједничке акције ради подстицања предузетничког потенцијала у циљаном прекограничном региону, адресирања изазова у туристичком сектору и искоришћавања потенцијала предузетничке културе за одрживи развој туристичког сектора. Циљ је подржати стварање нових предузећа и пружити подстицајније окружење за раст и развој већ успостављених предузећа.

План предлаже спровођење мера у идентификоване 3 области:

- *Људски ресурси* - образовање и обука у предузетништву за подршку расту и покретању нових предузећа;
- *Маркетинг и оглашавање* - подршка развоју различитих фаза животног циклуса предузећа која пружају туристичке услуге и производе;
- *Предузетничке иницијативе* - активирање предузетничке културе за стварање и развој предузетника у туризму.

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

2. Област 1 - Људски ресурси

Мера 1.1. Развој специјализованих модула за обуку за подизање квалификација запослених у туризму

Подмере

- Обука језика;
- Комуникација и пружање туристичких услуга (стварање навика понашања);
- Специјализоване обуке за рад у хотелу, ресторану, атракцији, туристичком водичу (нпр. Административне активности, нормативне обавезе, безбедност и здравље током групних догађаја, рад са децом итд.).

Мера 1.2. Обука и образовање за младе предузетнике за покретање сопственог и / или породичног посла

Подмере

- Управљање микро предузећима (правни, финансијско-рачуноводствени и административни поступци);
- Пословно планирање микро предузећа - клијенти, тржишта, оглашавање (укључујући и интернет) итд.;
- Укључивање у ланце снабдевања у туристичком сектору - сарадња са другим компанијама укљученим у формирање туристичких производа и услуга.

3. Област деловања 2 - Маркетинг и оглашавање

Мера 2.1. Стварање регионалног туристичког бренда

Подмере

- Избор кључних локалних конкурентских предности ради идентификовања јединствености прекограничном региону као туристичке дестинације;
- Развој туристичких путовања, укључујући основне и комплементарне туристичке услуге засноване на локалним ресурсима;

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем CCI No 2014TC1615CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

- Израда логотипа и слогана регије прекограничне сарадње за његову промоцију као туристичке дестинације.

Мярка 2.2. Рекламирање прекограничном региону као туристичка дестинација

Подмере

- Развој средњорочне маркетиншке стратегије за промоцију ПГС региона као туристичке дестинације;
- Оглашавање путем интернета;
- Учешће на туристичким сајмовима и изложбама;
- Организовање фестивала, који ће промовисати лого и слоган ПГС региона кроз активно укључивање у туристичку мрежу / кластер.

4. Област деловања 3 - Предузетничке иницијативе

Мера 3.1. Повећање предузетничке културе за раст и развој предузећа у туризму

Подмере

- Саветовање младих предузетника о изворима финансирања;
- Подстицање стварања мрежа за пружање туристичких производа и услуга на основу заједничког и међусобног оглашавања сајтова који нуде сличне и комплементарне услуге;
- Организовање студијских путовања у друге прекограничне регионе у Европи како би се научиле добре праксе са потенцијалом за примену у прекограничном региону Бугарска - Србија.

Мера 3.2. Стварање мреже / кластера младих предузетника

Подмере

- Стварање неформалних група на друштвеним мрежама- Facebook, Linked-in, Instagram и др.;
- Формално стварање мреже / кластера у облику НВО или фондације уз учешће локалних власти;
- Укључивање / успостављање у европску економску групу и / или европску групу за територијалну сарадњу.

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

VI. АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ТУРИЗМА

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
ОБЛАСТ ДЕЛОВАЊА 1 - Људски ресурси							
1.1.	Разрада специјализованих модула за обуку за подизање квалификација запослених у туризму <u>Подмере</u> - Учење језика; - Комуникација и пружање туристичких услуга (стварање навика у понашању);	Надлежне државне власти у Бугарској и Србији (министарства, државне агенције, заводи итд.) Органи локалне самоуправе и	Интеррег програми прекограничне сарадње - ИПА, ЕУ фондови, Центри за стручно образовање, Високошколске установе, Средње стручне школе, донаторске	2020-2027	Број спроведених језичких обука Број спроведених специјализованих обука Број обучених људи	0 0 0	3 3 100

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Густендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
	- Специјализована обука за рад у хотелу, ресторану, атракцији, туристически гид (напр. административни активности, регулаторне обавезе, безбедност и здравље током групних догађаја, рад са децом итд.)	локална управа Невладин сектор Туристичк и сектор	организације, локалне власти				

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
1.2.	Обука и образовање за младе предузетнике за покретање сопственог и / или породичног посла <u>Подмере</u> - управљање микро предузећем (правни, финансијско-рачуноводствени и административни поступци); - пословно планирање микро предузећа - купци,	Надлежне државне власти у Бугарској и Србији (министарства, државне агенције, заводи итд.) Органи локалне самоуправе и локална управа Невладин сектор Туристичк	Интеррег програми прекограничне сарадње - ИПА, ЕУ фондови, Центри за стручно образовање, Високошколске установе, Средње стручне школе, донаторске организације, локалне власти	2020-2027	Број реализованих обука Број младих људи обучених за покретање сопственог и / или породичног посла	0 0	3 135

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
	тржишта,реклама (укљ. на мрежи) итд .; - Укључивање у ланце снабдевања туристичког сектора - сарадња са другим компанијама укљученим у формирање туристичких производа и услуга.	и сектор					

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС16I5СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
ОБЛАСТ ДЕЛОВАЊА 2 - Маркетинг и реклама							
2.1.	Стварање регионалног туристичког брэнда Подмере <ul style="list-style-type: none"> - Избор кључних локалних конкурентских предности ради идентификовања јединствености ЦБЦ региона као туристичке дестинације - Разработване на туристически маршрути, вкључващи основни и	Надлежне државне власти у Бугарској и Србији (министарства, државне агенције, заводи итд.) Органи локалне самоуправе и локална управа Невладин сектор	Интеррег програми прекограничне сарадње - ИПА, ЕУ фондови, Центри за стручно образовање, Високошколске установе, Средње стручне школе, донаторске организације, локалне власти	2020-2027	Број ПГС региона са утврђеним туристичким брэндом Број разрђених туристически маршрута Разрађених логоа и слоган на ПГС региона	0 0 0	1 5 1

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
	допълващи туристически услуги на базата на местните ресурси; - Разработване на лого и слоган на ПГС региона за популяризирането му като туристическа дестинация.	Туристичк и сектор					
2.2.	Рекламирање ПГС региона као туристичка дестинација Подмере - Разрада средњорочне маркетиншке	Надлежне државне власти у Бугарској и Србији (министарства,	Интеррег програми прекограничн е сарадње - ИПА, ЕУ фондови, Центри за	2020-2027	Разрада маркетиншке стратегије, која промовише ПГС	0	1

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
	стратегије за промоцију ПГС региона као туристичка дестинација; - Онлајн реклама; - Учесће на туристичким сајмовима и изложбама; - Организовање фестивала за промоцију логоа и слогана ПГС региона кроз активно укључивање у туристичку мрежу/ кластер.	државне агенције, заводи итд.) Органи локалне самоуправе и локална управа Невладин сектор Туристички и сектор	стручно образовање, Високошколске установе, Средње стручне школе, донаторске организације, локалне власти		Број учешћа на туристичким изложбама и берзама Број организованих фестивала за промоцију логоа и слогана регије ПГС	0 0	7 14

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност	
ОБЛАСТ ДЕЛОВАЊА 3 - Предузетничке иницијативе								
3.1.	<p>Повећање предузетничке културе за раст и развој туристичких предузећа</p> <p>Подмере</p> <ul style="list-style-type: none"> - Саветовање младих предузетника изворима финансирања; - подстицање стварања мрежа испорука туристичких производа и услуга на основу заједничког и узајамног 	<p>Надлежне државне власти у Бугарској и Србији (министарства, државне агенције, заводи итд.)</p> <p>Органи локалне самоуправе и локална управа Невладин сектор</p>	<p>Интеррег програми прекограничне сарадње - ИПА, ЕУ фондови, Центри за стручно образовање, Високошколске установе, Средње стручне школе, донаторске организације, локалне власти</p>	2020-2027	<p>Број проведених консултација младих предузетника</p> <p>Број ПГС региона са успостављеним мрежама снабдевања туристичким производима и услугама</p> <p>Број организованих студијских путовања у</p>	0	0	<p>120</p> <p>1</p> <p>5</p>

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
	оглашавања сајтова који нуде сличне и комплементарне услуге; - Организовање студијских путовања у друге прекограничне регионе у Европи како би научили добре праксе са потенцијалом за примену у прекограничном региону Бугарска - Србија.	Туристичк и сектор			друге прекограничн е регионе у Европи		

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
3.2.	Стварање мреже / кластера младих предузетника <u>Подмере</u> - Стварање неформалних група на друштвеним мрежама - Фецебоок, Линкед-ин, Инстаграм итд .; - Формално стварање - мрежа / кластер у облику НВО или фондације уз	Органи локалне самоуправ е и локална управа Невладин сектор Туристичк и сектор	Интерег програми прекограничн е сарадње - ИПА, ЕУ фондови, донаторске организације, локалне власти	2020- 2027	Број неформалних група створених на друштвеним мрежама Број формално креираних мрежа / кластера	0 0	3 2

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

Мера/ Под- мера №	Назив	Одговорн и органи	Извори финансирања	Рок	Индикатори	Основна вредност	Циљна вредност
	учешће локалних власти; - Укључивање / успостављање у европску економску групу и / или европску групу за територијалну сарадњу.						

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Ђустендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Овај Акциони план је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014TC16I5CB007. Јединствено одговорно лице за садржај овај Акциони план је Kulturni centar "Bratstvo 1869", Густендил и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.